

Uca Allah Qurani-Kərimdə belə buyurur:

“Ey insanlar! Biz sizi bir kişi və bir qadıdan (Adəm və Həvadan) yaratdıq. Sonra bir-birinizi tanıyasınız (kimliyinizi bilirsiniz) deyər, sizi xalqlara və qəbilələrə ayırdıq. Allah yanında olan hörmətli olanınız Allahdan olan çox qorxanıdır (pis mələklərdən olan çox çəkinməkdir). Həqiqətən, Allah (hər şeyi) bilir, (hər şeydən) xəbərdardır.”
(əl-Hucurat, 13)

Cənnətdə müttəqilər üçün yaxın bir yer gətiriləcəkdir. (Onlara deyiləcəkdir:) “Bu, vəd olunduğunuz (Cənnətdir). O, hər bir (tövbə edib Allaha təvəkkül) qayıdan, (nəfsini haramdan, özünü günahdan) qoruyan; Rəhbərdən (Onu) görmədən qorxan və (Rəbbinin hüzuruna) haqqa dönmüş qıblı gələnlər üçündür!” (Qaf 31-33)

Nəfəs alıb-verdiyimiz imtahan dünyasının tələblərlə qarşı-qarşıya durmaq məcburiyyətində olan insan övladı bu dünyanın cazibəsinə aldanaraq onunla çiyin-çiyinə, sarılma iştahası ilə qol-boyun olaraq öz fani, lakin qiymətli vaxtını hədəf etməkdə davam edir. Uca Rəbbimizin buyurduğu qulluq və davranış ədəbinin məntiqinə varmadan sürülən və Rəbbimizə qarşı olan məsuliyyət duyğusuna ciddi zərbə vuran bu həyatın yalnız bir adı vardır: Dünya, mala-mülkə, şən və şöhrətə, ən əsası mənləyin ucaldılmasına dönmüş ölü bir qəlblə həyat sürmək. Təbii ki, uzun-uzadı araşdırmalara ehtiyac olmadan belə bu həyatın hansı faciəvi sonluqla yekunlaşacağını bilməmək mümkün deyil. Bu həyata mənlə pəncərəsindən baxma sərsəmliyindən qurtulma çarəsi Rəsulullahın, onun şanlı əshabının və Allah (c.c) dostlarının ömür səhifələrindən son nəfəsimizə kimi bizə ünvanlanan Haqqa dönüş yollarına istiqamət almamızdır. Qəlblərini əbədi olaraq Haqqa çevirmiş olanların həyat hekayələrini dinləyərkən ilk növbədə onların Qurani-Kərimə olan ülvə münasibəti gözlər önünə gəlir. İslam aləminin mötəbər simalarından olan Hz. Osmanın Rəbbinə qulluq salnaməsi bu qənaətin səhihliyini ifadə edir. Rəvayətə görə Hz. Osman bir rükətdə Qurani-Kərimi xətm edərdi. Hətta gecənin hamısını Quran oxuyaraq ehya etdiyi də söylənməkdədir. Təbii ki, bu qiraətin eyni zamanda əyani olaraq yanaşılan bir tərəfi də var idi. Hz. Osmanın həya və nəzakət libasına bürünərək Rəbbinə qulluq mükəlləfiyyətini Haqqa dönmüş bir qəlb aləmi ilə sürdürməsi Rəsulullahın mübarək nəzərlərindən qaçmamışıdır: *“Biz Osman bin Affanın Allah qatında Xəlil və Kərim olan atamız İbrahim (ə.s) bənzərdir”,*- söyləyən Rəsulullahın Hz. Osmana verdiyi qiymət necə də ali idi. Qurani-Kərimdə İbrahim (ə.s)-in dilindən səslənən ayələrin insanı əbədi və dönməz olaraq Rəbbinə bağlayan ecazkar təbiəti

doğrudan da qəlbləri sönmək bilməyən bir qulluq həyəcanına dəvət edir:

“Mİ ni yaradan vİ mİ ni doğru yola yönİ ldİ n Odur! Mİ ni yedirdİ n dİ , içirdİ n dİ Odur! Xİ stİ İ ndiyim zaman mİ nİ yalnız O, şİ fa verir. Mİ ni öldürİ cİ k, sonra (yenidİ n) dirildİ cİ k Odur. Vİ qiyamİ t günü xİ tamı bağışlayacağına ümid etdiyim dİ Odur! Ey Rİ bbim! Mİ nİ hikmİ t (peyğİ mbİ rlik, elm) bİ xŞ et vİ mİ ni (Sİ nin rızanı qazanmış) salehlİ rlİ (yaxşılar zümrİ sinİ) qovuşdur!”
(əş-Şüəra, 78-83).

Sevə-sevə oxuduğu Quran ayələri Rəsulullahın tərbiyəsi işığında Hz. Osmannın qəlbində mələklərin həya edəcəyi bir qulluq ruhunu inşa etmişdi. Artıq İlahi kəlamla qırılmaz rabitə halında mövcudluğunu zəfərlə sürdüren bu qəlbin sahibi ummətə unvanlanan ifadələrində bunları söyləyirdi: “Allaha (c.c) baxmadan, yeni Quran oxumadan bir gün və ya bir gecə kecirməkdən əsla xoşlanmaram. Əgər qəbləriniz təmizlənmiş olsaydı, Allahın kəlamına doya bilməzdiniz”. “Əgər qəbləriniz təmizlənmiş olsaydı” ifadəsinin altında insan təbiətini Rəbbinə bağlama əzmi ilə aparılan böyük bir nəfs mübarizəsi yatmaqdadır. Bəli, nəfsi və qəlbi təmizliyi əldə etməyincə insanın Qurani-Kərimin mənə dərinliyinə nüfuzu olduqca çətinidir. Əzeli və əbədi hökləri özündə birləşdirən ilahi istək və qanunların toplusu olan Qurani-Kərimin həqiqət nuru ilə Hz. Osman kimi qidalanmaq, ona haqqı ilə bağlanmaq Allahı əhatəli şəkildə zikr etmək surəti ilə əldə ediləcək bir bacarıqdır. İnsanlığa əbədi səadət qapılarını aralayan, qəlb diriliyinin əldə edilməsi üçün Haqqa dönüş və qəlbin təmizlənərək ilahi mərifətə yüksəliş pillələrini bizlərə izah edən Allah dostlarının Muhamməd ümmətinə yardımı necə də yerindədir. Son dövrün böyük alimlərindən olan Mahmud Sami Ramazanoğlu belə buyurur:

“Qul zikrullah ilə günahlardan arınar. Nəfsin təmizlənməsinə də ancaq zikrullah ilə nail olmaq mümkündür. Qəlbin təmizlənməsinin yeganə vasitəsi də zikrullahı çoxlu davam etməkdir. Zikrullah ilə qul Allaha ibadət etməyə qüvvət qazanar, şeytanın hiylə və tələlərindən qurtular. Ağıllı insan Allahı çox zikr etməlidir. Çünki zikr iç dünyanın təmizlənməsinə səbəb olduğu kimi qəlbin cilalanmasına da yardım edər. Həqiqi həyat sahibi ancaq qəlbi diri olan kimsədir. Çünki qəlb Beytullahdır. Orada Allah məhəbbəti və zikri yoxsa, o qəlb ölüdür”.

Hz. Osman xəlifəlik məsuliyyətinin ağırlığına baxmayaraq ilahi hüdudlara riayət yarışında olduqca dəqiq idi. Valilərə ünvanlanmış çıxışında onun bu yoldakı qətiyyətini sezmək mümkündür: “Fikirlərini dinlədim. Hər işin giriləcək bir qapısı var. Qapalı qapı açılacaq və bu ümmət haqqında qorxulacaq şey meydana gələcək. Allah müəyyən etdiyi hüdudlardan xaricə çıxmayaq ki, o qapı açılınca kimsənin mənim əleyhimdə dəlil olaraq bir sözü olmasın. Allah bilir ki, insanları xeyrə nail etməkdə qüsur etmiş deyiləm. Fitnə dəyirmanı dönür. Fitnə qapısı açılmadan Osman ölərsə, nə gözəl. Müsəlmanlara təskinlik və haqlarını verməyə çalışın”.

Artıq fitnə əlamətlərinin ətrafı bürüdüyü gərgin anlarda belə Rəbbinə yönəlmiş bu mübarək qəlbin sahibi olan Hz. Osman şəhidliyi dəyərini anlamaqda aciz olduğumuz möhtəşəm bir rəhmani mükafat olaraq qəbul etməyə hazır idi:

“(Ey möminlİ r!) İ gİ r onlar da siz inandığınız kimi (Allaha) inanırlarsa, şübhİ siz ki, doğru yolu taparlar. Yox, İ gİ r (imandan) üz döndİ rİ rİ rsİ , (sizİ qarşı) İ davİ t bİ slİ miş olurlar. (Ya Rİ sulum! Belİ olduqda sİ n onların düşmİ nçiliyində n qorxma!) Allah sİ nİ (tezliklİ sİ nin intiqamını) onlardan (almağa) kifayİ t edİ r. O, (hİ r şeyi) eşidİ ndir, bilİ ndir.” (əl-Bəqərə-137)